

DELAVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 13.

V Ljubljani, sobota 16. januarja 1926.

Leto I.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg št. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 12. pritličje.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22.— Din, za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta 3.— Din. Pri večjem številu objav popust.

Ob sedemletnici nemške revolucije.

Spartakus je vodil v boj tisoče rimskih sužnjev proti njihovim neusmiljenim zatiralcem.

Spartakisti so se imenovali oni revolucionarni nemški socialisti, ki so hoteli l. 1918.-19. uvesti na razvalinah nemškega monarhizma in imperijalizma — delavsko nemško republiko. Karl Liebknecht in Rosa Luxemburg sta vodila zvezo spartakistov. Oba je med svetovno vojno vrgel nemški imperijalizem v ječo, ker sta glasno nastopila proti svetovnemu ljudskemu pokolju.

Po porazu nemške vojske, po pobegu Hohenzollerncev iz Nemčije, sta prišla Karl in Rosa na svobodo. Nemška meščanska republika je stopila na mesto monarhije. Toda spartakisti so pozvali nemški proletarij, naj nastopi po ruskem vzgledu za upostavo rdeče delavske republike. In tu sta prišla v nasprotje z vsemi meščanskimi republikanci.

Pred sedmimi leti je dospel na višek boj revolucionarne avantgarde nemškega proletarijata. »Republikanci« so mobilizirali podivjano monarhistično soldatesko proti oboroženim berlinskim delavcem.

Buržuazija je hotela ubiti voditelja prve nemške proletarske revolucije: Liebknechta in Luxemburgovo, da ubije s tem revolucijo samo.

Na 15. januarja 1919. so najeti rablji buržuazije zavrtno napadli Karla in Rozo, jih odpeljali v hotel »Eden« in jih tam med mučenjem umorili. Niti trupli zavrtno umorjenih revolucionarjev nista bili sveti morilec: Liebknechtovo truplo so zapeljali v mrtvašnico med »neznancev«, Rozino truplo so pa oficirji vrgli v kanal, kjer so ga našli šele čez nekaj mesecev.

Triumfirala je kontrarevolucija, ki je odsekala glavo revoluciji in rešila nemško kapitalistično republiko. Kajti umor obeh vodilnih sodrugov je pomenil najtežji udarec mlademu revolucionarnemu gibanju. Toda, kakor ne more trajno uničiti revolucionarnega gibanja noben teror, ječe ali svinec, prav tako tudi ni bilo udušeno proletarsko revolucionarno gibanje v Nemčiji z umorom Liebknechta in Luxemburgove. Težke in številne žrtve so padle. 15.000 proletarcev v Berlinu in Porurju je žrtvovalo svoje življenje za revolucijo.

Hindenburg vlada danes v Nemčiji. General Seeckt komandira »republikansko vojsko«. Dawesov načrt tlačí nemško delavstvo. Nemško delovno ljudstvo trpi, ker se l. 1918. in 1919. ni odzvalo klicu revolucionarjev in jih je pustilo izkrvaveti.

Toda padle žrtve bodo maščevane. Delavski razred se je mnogo izučil. Spoznal je predvsem to, da se »kulturno« meščanstvo ne straši nobenega barbarstva v razrednem boju. To spoznanje je veliko. Iz tega spoznanja sledi nauk za ves delavski razred Nemčije in celega sveta:

Pred koalicijsko vlado?

Belgrad, 16. jan. Minister notranjih poslov Boža Maksimović je pokrenil akcijo za vstanovitev široke koalicijske vlade, v katero naj bi vstopili radikali, demokrati radičevci in muslimani. Nagib k temu pokretu je dal znani spor med ministrom Stojadinovićem in Ra-

dom Pašićem. Vesti, da bi bili pri sestavi te koalicijske vlade onemogočeni načelniki parlamentarnih skupin, so zelo verjetne, kar je razvidno zlasti iz srditega zakulisnega boja, ki ga vodijo klerikalci zoper demokrate.

Kriza v francoski vladi se poostruje.

Berlin, 16. jan. Na seji finanč-valo. Doumer je torej pred padcem. nega odbora včeraj je finančni mi-Socialisti so predlagali, da naj se nister Doumer pri glasovanju odohodnina pravilno obdavi. Ta uvedbi prometnega davka in po-predlog je bil sprejet. Na ta sklep dvojeni kolkovini pogorel. Njegovi finančnega odbora, so se desničar-predlogi so bil odklonjeni z 21 gla-ske stranke odstranile, kar je sma-sovi, za predloge je glasovalo le štiri za akutem stadij krize. poslancev, 13 jih pa sploh ni glaso-

Čemu ponarejevalna afera na Madžarskem.

Dunaj, 16. jan. Diplomatski zastopniki velike in male antante so sedaj jasno dognali, da ponarejevalna afera ni bila nič drugega kot priprava, oz. prvi korak do nameravanega drž. udara. Madžarska. ki po mirovni pogodbi ne sme imeti več od 60.000 mož vojske, more postaviti v 8 dneh pod orožje 450 tisoč mož. Ker pa je treba za tako armado denarja, ki ga pa država sama nima, so si skušali pomagati na znani škandalozni način. Jasno je, da bi bil spričo tolike vojaške moči, ki bi jo imela Madžarska resno ogrožen mir v Srednji Evropi.

Francoski poslanik, ki je včeraj posetil grofa Bethlema, je predložil madžarski vladi novo dokazilo in kompromitujoče gradivo. Našli so dve listi bodočih vladnih činiteljev, med katerimi se nahajajo imena nekaterih legitimistov. Odkrita je nadalje tudi novo fašistična organizacija, ki se imenuje »Zveza branite, ljev madžarske rase«.

Afera zavzema končno hudo umazan značaj. Po vsem videzu so kompromitirani poleg drž. uprave-

lja Horthyja vsi najvišji drž. funkcionarji, med njimi celo oba višja državna pravdnika, ki bi imela škandalozno zadevo razčistiti, ter mestni poveljnik v Budimpešti Marinović. Francija je sedaj pristala na zahteve male antante, ki zahteva odstop Horthyja.

Belgrad, 16. jan. Ker je bivši minister grof Teleky z diplomatskim listom po »francosko« popihal iz Madžarske, se smatra, da je močno kompromitiran pri ponarejevalni aferi. Ker je stal v najožjih stikih z vlado, je jasno, da se mu je beg posrečil le s posredovanjem vlade. Ker namerava grof Teleky kreniti v Švico ali Francijo, se je mala antanta obrnila na francosko vlado, z zahtevo, naj končno velika antanta odločno nastopi proti razdirateljski miru v Srednji Evropi. Predvsem zahteva mala antanta, naj odstopi državni upravitelj Horthy, ki se je doslej pred evropsko politično javnostjo že nešteto krat kompromitiral. Med ministrskimi predsedniki male antante vlada popolno soglasje.

Homatije v Romuniji.

Bukarešta, 16. jan. Po vsej državi se vrše manifestacije za ubegega princa aKrla. Tudi vojaštvo se je postavilo na stran prebivalstva. Vlada skuša te vesti dementirati, kar pa ji ni uspelo. Inozemskim poročevalcem se je posrečilo lansirati

Kapitalizem se organizira.

Essen, 15. jan. Včeraj so ustanovili v Essenu v Nemčiji nov trust jeklarskih družb in tovarn. Z ustanovitvijo tega trusta je monopolizirana vsa montanska industrija v Poruhrju, ki bo največje podjetje na svetu. Novi trust računa s tem,

v svet vest, da je vlada upokojila 38 aktivnih generalov, ker so simpatizirali s Karlom. Vlada je uvedla najstrožje mere proti časopisju. Vse novine so podvržene cenzuri vojaškega sodišča.

da se udeleži na podjetju, ki je šele v početku združenja, tudi ameriškanski kapital s 25 milijoni dolarjev. — To je koncentracija kapitala. Kaj pa je s koncentracijo delavskih organizacij?

štva! — V tem znamenju se tudi mi ob sedemletnici umora Liebknechta in Luxemburgove klanjamo padlim borcev za proletarsko stvar. Slava žrtvam proletarskega osvobodilnega boja!

SMRDLJIVE BOMBE NA SEJI FRANCOSKIH POLITIKOV.

Pariz, 16. jan. Francosko društvo za znanstveni napredek je povabilo nemško publicistino Elizabeto Rotter, da predava o temi »Moralno razoroževanje«. Ko se je predsednik Langevin obrnil v svojem pozdravnem govoru proti militarističnemu duhu predvojne dobe, so ga jeli nekateri navzočni z burnim medkljci preklinjati. Zagnali so med zborovalce več bomb, ki povzročajo smrad in solze. Policija je aretirala eno dijakinjo.

V ZNAMENJU SOCIJALNE PRAVIČNOSTI.

Budimpešta, 16. jan. Ravno v času, ko se zgraja vsa pošena javnost nad škandal, ki se vrše na Madžarskem, prihaja madžarska policija in zapre socialističnega poslance Karla Peyerja, češ da je žalil regenta Horthyja. Policija ga je takoj izročila sodišču, ki ga je nemudoma obsodilo na šest mesecev zapora, na tri leta izgube državljanjskih časti in na deset milijonov madžarskih kron globe. Socialno-demokratski klub namerava parlamentarnim potem nastopiti proti vladi.

TO JE PA LE PREVEČ.

Pariz, 16. jan. Diplomatski zastopnik velike antante se je obrnil na jugoslovanskega poslanika v Budimpešti radi informacij v ponarejevalni aferi. Sporočili so mu, da ga momentano ni v Budimpešti, ker je odpotoval za praznike v Trst. In potem se še govori o enotnem nastopu male antante proti Madžarski!

MRAZ.

Ženeva, 16. jan. Dočim mraz v jugozapad. Evropi pojenjuje, narašča v Nemčiji, Angliji, Franciji in celo v Italiji. V Španiji divjajo silni viharji, ki pustošijo cele vasi. Francija ne pozna takega mraza — do 22 stopinj pod ničlo! Slikovite beneške lagune so pod ledom.

BOŽJEGA NAMESTNIKA PRIME CIVILNA OBLAST.

Budimpešta, 16. jan. Kakor smo že javili, je policija dovršila preskavo v škandalozni aferi ponarejanja francoskih frankov in preostaja le še izvršitev nekaterih prehibitivnih ukrepov po navodilih in naročilih državnega pravdnistva. Ministrski predsednik je sporazumno z ministrom pravosodja odredil, da policija aretirajo vojaškega škofa Zadravca.

BELGIJA BREZ VOJNEGA MINISTRA.

Bruselj, 15. jan. Belgijski vojni minister Kerten je odstopil. Vlada pa je sklenila, da tri tedne ne potrebuje vojnega ministra ter je poverila vojaške posle poljedelskemu ministru. Med tem ima vlada namen, dati skleniti v zbornici zakon o skrajšanju vojaške službe, potem pa zopet izbrati vojnega ministra. — Tudi to je politika!

Delauci! Izvojujte Delavsko zbornico!

Borba za Delavsko zbornico.

Delavci, delavke, služkinje, posli! Glasujte vsi za kandidatno listo

»Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije«!

Lista nosi naslov »Združena delavska strokovna zveza Jugoslavije«. Na tej listi se nahajajo Vaši najboljši zaupniki. Ti zaupniki so najboljša jamstvo, da bo Delavska zbornica res vaša. V boj za zmago! Kandidatna lista »Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije« je tako sestavljena:

France Svetek, tajnik, Selo p. Moste; Ivan Makuc, upravnik, Ljubljana; Josip Ošlak, tipograf, Maribor; Franc Pliheršek, rudar, Trbovlje; Franc Ravnik, žebjar, Jesenice; Aleksander Tržan, kotlar na železnici, Moste pri Ljubljani; Alojz Sedej, uradnik, Ljubljana; Rado Čelešnik, uradnik, Moste; Martin Plankar, strojnik, Celje; Franc Dolinar, rudar, Črna pri Prevaljah; Ulrik Vospertnik, natak, Ljubljana; Jurij Arh, strokovni tajnik, Zagorje; Joža Golmajer, strok. tajnik, Ljubljana; Ivan Kruschitz, strugar pri rudniku, Trbovlje; Andrej Bradeško, strok. tajnik, Ljubljana; Karol Podbršček, kurjač piv. »Union«, Štepanja vas; Lovro Jakomin, čevljarški pomočnik, Ljubljana; Anton Prezelj, kroj. pomočnik, Ljubljana; Ignac Mlinar, predil. delavec, Tržič; Stefan Matjašič, miz. pomočnik, Maribor; Franc Kuder, rudar, Trbovlje; Emanuel Janežič, klepar, Celje; Franc Vrhovec, zidar, Ljubljana; Mici Ajdišek, delavka, Trbovlje; Franc Bučan, mizar v tobačni tovarni, Ljubljana; Edo Hirsč, strojnik, Litija; Vincenc Zaje, usnjar, Šoštanj; Josip Kramarič, strojnik, Ptuj; Ivan Mally, ključavničar, Kamnik; Alojz Tanšek, rudar, Hrastnik; Peter Jenko, rudn. kovač, Kočevje; Franc Ferfolja, miz. pomočnik, Verd-Vrhnika; Mirko Weinberger, steklar, Zagorje ob Savi; Franc Lepko, stroj. pomočnik, Guštanj; Karol Čeh, pek. pomočnik, Maribor; Vinko Podržan, livar, Muta ob Dravi; Zdravko Vister, tov. delavec, Dobrava; Franc Košak, rudar, Zabukovca; Ivan Majer, tesar na železnici, Maribor; Franc Rome, papir. delavec, Vevče; Alojz Lah, čevlj. pomočnik, Maribor; Karl Brinovar, natak, Celje; Franc Rausch, pom. delavec, Ruše; Franc Kragelj, rudar, Krmelj; Jožef Pezdire, mizar pri rudniku, Rajhenburg; Janez Lazar, ključavničar, Murska Sobota; Josip Polanc, kopač, Velenje; Ivan Dvoršak, mestni delavec, Maribor; Jakob Mesojednik, užitninski nadzornik, Ljubljana; Franc Dolinar, tov. delavec, Javornik.

Namestniki pa so:

Franc Jernejčič, delovodja v žel. skladišču, Ljubljana; Anton Sušteršič, mizar v pivovarni, Ljubljana; Franc Sterbal, tesar, Maribor; Alojz Haberka, rudar, Trbovlje; Ludovik Böhm, strojnik, Bled; Anton Furar, sprevednik cestne žel., Ljubljana; Ivan Vuk, priv. uradnik, Ljubljana; Valentin Vrhunc, sklad. poslovođa, Ljubljana VII.; Alojz Krajnc, čevlj. pomočnik, Celje; Jakob Vodopivec, mizar, Celje; Jakob Sedej, plač. natak, Ljubljana; Ivan Ravnikar, rudar, Zagorje; Janez Ropret, strugar, Ljubljana; Martin Strouhal, pek. pomočnik, Celje; Alojz Erjave, mizar, Ljubljana; Anton Belec, pek. pomočnik, Moste; Joža Karu, usnjarški pomočnik, Ljubljana; Rudolf Nič, kroj. pomočnik, Ljubljana; Ignac Ahačič, čevlj. pomočnik, Maribor; Jakob Gnilšek, rudar, Trbovlje; Franc Vrhunc, trg. pomočnik, Ljubljana; Vinko Zalaznik, skladiščnik, Ljubljana; Kristina Rakovec, blagajničarka, Ljubljana; Franc Černe, delavec v tob. tov., Ljubljana; Filip Sluga, delavec v predilnici, Litija; Anton Koradej, usnj. pomočnik, Šoštanj; Izidor Premužič, usnj. pomočnik, Ptuj; Alojz Bešter, orodničar, Kamnik; Alojz Hudi, steklar, Hrastnik; Josip Deršek, rudar-kopač, kočevje; Franc Stare, lesni delavec, Stari trg; Alojz Ranzinger, steklar, Zagorje; Josip Sorre, ključavničar, Guštanj; Stanko Premužak, kovač, Maribor;

Franc Pesjak, kovač, Kropa; Jurij Srebotnik, mizar, Muta ob Dravi; Franc Tratar, rudar, Zabukovca; Franc Juhant, vozniš, Ljubljana; Viktor Kuralt, pap. delavec, Medvode; Marija Dolžan, tov. delavka, Ljubljana; Adam Črešnar, natak, Celje; Fekim Halinič, delavec, Ruše; Leopold Pintarič, rudar, Krmelj; Anton Zupančič, kopač, Rajhenburg; Janez Ferlan, usnj. pomočnik, Ljutomer; Franc Deberšek, rudar, Velenje; Ivan Hojnik, kroj. pomočnik, Maribor; Minka Mohar, šivilja, Ljubljana; Filip Mezgol, kovač, Lesce.

Ta lista mora zmagati!

Delavsko zbornico — delavcem!

Glasovanje po malih obratih.

Dočim dobé vsi delavci v podjetjih z nad 20 delavci glasovalne kuverte v obrat sam, jih morajo iti sami iskat vsi delavci in delavke iz podjetij izpod 20 delavcev, če ta podjetja niso oddaljena več kakor 5 km od pristojne ekspoziture bolniške blagajne. Delavci v onih malih obratih, ki so oddaljeni od ekspoziture bolniške blagajne več kakor 5 km, bodo tudi dobili volivne kuverte v obrat, kjer so zaposleni.

Torej delavci iz obrtniških podjetij v Ljubljani, Celju, Mariboru, Ptuj, itd., služkinje in kuharice, pojdite sami osebno iskat volivne kuverte! Te morete dvigniti do 26. januarja med 8. in 12. uro dopoldan ter od 3.—8. ure popoldan. Ne odlašajte! Kar danes lahko storiš, ne odlašaj na jutri!

S seboj vzemite poselsko knjižico, ali krstni ali pa domovinski list, da se s tem legitimira.

V Ljubljani se dvignejo kuverte pri poslovalnici okrožnega urada za zavarovanje delavcev, v novi palači na Miklošičevi cesti.

Glasujte pravilno!

Na zadnjo stran kuverte, na takozvani oddajni list, se vsakdo podpisuje tam, kjer je prostor za podpis.

V kuverti je glasovalna legitimacija in prazen bel listič. Glasovalna legitimacija mora ostati v kuverti. Prazen bel listič pa vrzite ven in dajte mesto njega v kuverto našo tiskano glasovnico, ki se piše:

Glasujem za listo

»Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije«.

Potem izročite kuverto našemu zaupniku!

Na kuverti (na oddajnem listu) se mora torej vsakdo podpisati, v kuverti pa pusti glasovalno legitimacijo in našo glasovnico.

Pazite na glasovnice!

Glasovnic ne smete zmečkati, ampak jo dajte lepo v red, kakor ste jo dobili, v kuverto.

Bodite organizirani!

V vsakem kraju vodi celo našo volivno akcijo krajevni volivni odbor ZDSZJ (ne oficijelni). Vse kuverte mora zbrati skupaj ta naš krajevni volivni odbor. Vsakdo izroči izpolnjeno kuverto temu odboru, odnosno njegovemu pooblaščenemu. Nihče ne sme sam pošiljati kuverte nazaj na oficijelni glavni volivni odbor.

Krajevni volivni odbori — odpošiljajo kuverte.

Vsak Krajevni volivni odbor odpošlje vse zbrane, izpolnjene kuverte na naslov, ki jim ga je naznanil glavni volivni odbor Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije (Svetek-Stukelj). Samo na ta naslov se pošilja nazaj kuverte. Železničarji naj se pa drže navodil 15. okrožnice. Torej samo na označene naslove! Poslati je treba na najvarnejši način. — Upoštevajte to, da vaši glasovi ne pridejo v roke nasprotnikom.

Glavni volivni odbor ZDSZJ bo izročil potem vse kuverte o pravam času oficijelnemu glavnemu volivnemu odboru.

Raztresene delavce obiščite!

Raztresene delavce in delavke obiščite takoj po prejemu glasovnic! Če jih boste takoj obiskali, jih ne bodo mogli kapitalistični nasprotniki terorizirati. Delavec(-ka) v najbolj oddaljeni vasi mora glasovati skupaj s proletarijatom, iz industrijskih centrov za edino delavsko listo: Združeno del. strok. zvezo Jugoslavije (ZDSZJ).

Lista ZDSZJ — lista združenega razrednega delavstva.

Lista »Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije« je edina delavska lista, ki so jo postavile poedine strokovne organizacije. Njo voli skupno proletarijat desnega in levega krila, brez ozira na to, ali je kdo socialist ali komunist. Tudi najskrajnejša levica podpira to listo.

Vse druge liste so postavili kapitalisti, odnosno njihovi politični eksponenti, ki bi radi odpravili Delavsko zbornico. Bernot je prvotno rekel, da bodo morali njegovi pristaši voliti klerikalce. Potem pa je sestavil svojo razbijaško listo, ki je nepravilno sestavljena. Vsak glas zanj je izgubljen. Vsi pošteni delavci »Naprejeve« grupe volijo listo ZDSZJ.

Delavstvo naj ne voli niti svojih rabljev-kapitalistov, niti Bernotove osebe! Delavstvo voli — delavsko listo s parolo: Delavsko zbornico — delavcem!

Tudi

narodno-socijalni delavci volijo vsi ZDSZJ!

Narodno-socijalistično delavstvo zatirajo »svobodomiselnih« in »krščanskih« kapitalisti prav tako kakor vse ostalo delavstvo. Zato se je hotelo v zadnjem času združiti z Združeno delavsko strokovno zvezo Jugoslavije, toda njegovi voditelji a la Juven, Kravos i. dr. so mu skočili v hrbet in so se zvezali z delodajalci proti delavstvu. S tem trenutkom nimajo gg. Juven in njegova kompanjona nobene opravke več z delavstvom in jih prepustimo prijateljskemu objemu s »Slavensko banko«, dr. Žerjavom i. dr. Narodno-socijalni delavci iz več krajev so nam že sporočili, da bodo v znak protesta proti tej zvezi svojih bivših voditeljev s kapitalisti glasovali vsi kot en moč za edino delavsko listo ZDSZJ.

Složno na delo!

Kakor se je doslej vse zavedno delavstvo brez ozira na politično prepričanje složno pripravljalo na volitve v del. zbornico, tako složno mora tudi končati svoje delo. Držite se danih direktiv! Ne nasedajte nobenim lažem nasprotnikom! Nastopite proti vsakemu terorju s strani demokratov, orjunciev ali klerikalcev, uveljavite v tovarnah delavsko besedo, proletarsko pravico! V teh dnevih vršite solidarno svojo dolžnost kot disciplinirani vojaki proletarske armade! Ne gre za Korošca, Žerjava, Bernota, Kristana. Gre za vstajenje delavske moči, za obrambo proti ofenzivi kapitala, za delavsko pravico, ki jo bo ščitila proti podjetnikom Delavska zbornica z močnimi, enotnimi strokovnimi organizacijami.

Le-ta reakcije, ki je bila mogoča le zato, ker so bile delavske vrste razbite, so delavstvo tako združila, da ga ne more nihče več razdružiti.

V medsebojnem boju smo bili od tretjega (kapitalista) tepeni.

V znamenju sloge in enotnosti bomo zmagali.

Priporili bomo Delavsko zbornico — delavcem in potem korakali naprej, samo naprej po poti veličastne zmage delavskega razreda.

Delavci, združite se in poteptajte nasprotnika!

Glavni volivni odbor ZDSZJ.

Klerikalci že čutijo svoj poraz.

Klerikalno staro orožje je bila demagogija. Sv. pismo pa pravi: Kdor z mečem okoli hodi, z mečem okoli pride. — In tako propadajo klerikalci ravno na svoji demagogiji. Delavstvo

jih je spoznalo. Zaloška cesta — to je njihova socijalna politika v praksi.

Zato bo delavstvo tudi obračunalo z njimi pri teh volitvah v Del. zbornico. Gospodje hočejo prikriti svoj poraz z vpitjem — o sleparijah naših delavcev, kakor se je hotel rešiti oni tat, ki je ljudem kazal na drugega in vplil: Primate tatu! Delavstvo je pa že prišlo pravega sleparja. V tovarnah naj ima besedo delavstvo in nihče drugi. V Delavsko zbornico ne spada klerikalizem, tam mora odločati delavska beseda.

Zato je delavstvo po onih tovarnah, kamor so že prišle glasovalne kuverte — glasovalo za edino delavsko listo

»Združeno delavsko strokovno zvezo Jugoslavije«.

Ta lista bo zmagala povsod. Zmagovito delavstvo pa bo strlo v tem volilnem boju pod seboj vse nasprotnike, ki so hoteli priti med njega z nasiljem, lažjo in korupcijo.

Delavcem — tovarno!

Delavcem — Delavsko zbornico!

»Neodvisna delavska lista« — neveljavna!

Demokrati in nacionalistično-socijalni »voditelji« so izgubljeni za delavstvo. S pomočjo delodajalcev bi radi vzeli Delavsko zbornico delavcem in jo izročili »Zvezi industrijecev«. Toda vse okrožnice na delodajalce jim nič ne pomagajo. Niti svoje kandidatne liste niso mogli pravilno sestaviti.

Tako so postavili za kandidata v ptujskem okraju nekega Schwaigerja, ki sploh ni nikdar pristal na to, da bi bil kandidat na katerikoli listi. Ko je on zvedel, da agitirajo demokrati in zizibambuli z njim kot s svojim kandidatom, je podal sledečo izjavo:

Podpisani Schweiger Tomaž, stanujoč v Rogoznici pri Ptuj, zaposlen v opekarni Celotti v Ptuj, izjavljam, da

nisem podpisal nikjer nikake izjave zaradi volitev v Delavsko zbornico. Ako je torej na kateri kandidatni listi moje ime, je to brez moje vednosti in je eventualna priloga, ki bi nosila moj podpis, lažljiva.

Ptuj, dne 13. jan. 1926.

Njega so torej demokrati brez njegove vednosti podpisali in ga dali na svojo listo. Kakor je ukraden in potvorbena samo ime njihove »neodvisne delavske liste«, tako je potvorbena tudi sestava njihove liste,

ki postane s tem neveljavna!

Vsi glasovi za tako listo so neveljavni. Sodrug, razložite to vsem delavcem!

Proti terorju podjetnikov.

Vsak poskus terorja demokratičnih in klerikalnih podjetnikov je treba takoj zatreti. Vsako nepravilno njihovo početje pri pobiranju glasovnic je treba takoj pod pričami zabeležiti in javiti na naš volivni odbor, da ta poskrbi, da pridejo vsi krivci v roke državnega pravdnika.

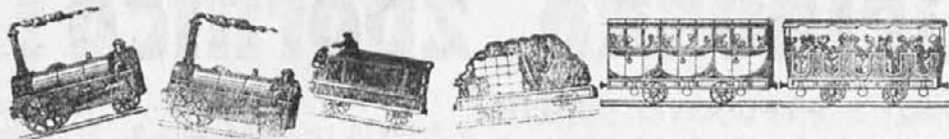
Če se v kakem podjetju vidijo zaupniki, da ne morejo drugače preprečiti terorja s strani svojega delodajalca, naj takoj sporoče najbližji ekspozituri bolniške blagajne, naj se jim glasovalne kuverte ne pošljejo na podjetje, temveč da naj organ bolniške blagajne osebno izroči kuverte delavcem. Tako vlogo morajo podpisati prvi trije v volivnem imeniku vpisani delavci in predstavniki strokovne organizacije.

Sodrug, čuvajte delavsko svobodo proti terorju podjetnikov!

Postopanje »krščanskega« kapitalista.

Glasovnice za volitve v Delavsko zbornico so prišle v četrtek v tovarno velikaša, znanega ljubljanskega klerikalnega industrijalca, ki pa ni poklical zaupnikov, da bi razdelili kuverte, temveč jih je zaprl v — blagajno. Mi smo na to takoj intervenirali in mož se je moral ravnati po zakonitih dolžbah o razdeljevanju kuvert.

Sodrug, tako nastopite povsod hitro proti podjetniškemu terorju in sestavite pritožbe na glavni volivni odbor!

Zveza Slovenije z morjem

se bo gradila »prihodnji teden«.

Skoraj sem bil pozabil na veliko manifestacijo v Novem mestu za zvezo Slovenije z morjem. In vendar je stvar važna. Samo zamisliti se je treba. Dva inženjerja sta napravila načrte za železniško zvezo Slovenije z morjem, in sicer Musil za »kočevsko«, Klodič pa za »novomeško« zvezo. Pucelj sam je vzel v program za volilno borbo Klodičovo zvezo, čeprav so se mu vsi smejali in burke brili z njegovo železnico. Prav sam, ves sam je junaško bil borbo za zvezo z morjem, da se je bilo že bati, da se bo železnica res gradila. Njegovim nadčloveškim naporom je nedvomno pripisovati, da je akcija za zgradbo te železnice prišla v znano fazo »prihodnjega tedna«. Vse je kazalo, da se bo začela železnica že za časa Puceljevega ministirovanja graditi »prihodnji teden«. Še več. Vlaki so pravzaprav že tekli, skoro vsak teden so tekli — po predalih Prepeluhovega »Avtonomista«, ki je tudi sam z Dolenjskega doma in je kot ožji Pucelj sorojak takrat prav iz sreca privoščil Pucelju ta velik uspeh. Časi se vendar izpreminjajo. Lokomotive in vagončki tečejo še vedno — po listih —, Prepeluh in njegova stranka sta prešla medtem v hudo borbo proti Pucelju in njegovi stranki. Med tema dvema strankama so se porušili vsi mostovi, tako da bo treba pri gradbi železnice, ki se začne »prihodnji teden«, še te popraviti.

Še prej so pa bili proti Puceljevi železnici še razni ministri. Klerikalni poslanec in bivši minister saobračaja Sušnik se je iz nestranskih razlogov srdito boril proti taki kmečko samostojni železniški zvezi z morjem. Bal se je za Pucelja, Županič, tudi bivši minister, je nagibal bolj na kočevsko stran, dr. Žerjav je pa predvideval vse mogoče železniške kolizije in katastrofe. Ni bilo lahko Pucelju tisti teden pred »prihodnjim tednom«. Še celo na ljubljanski občini je nastal nemir in trepet, ki je trajal precej dolgo. Saj je moral še pred kratkim magistratni ravnatelj v Belgrad s posebno deputacijo — za protipuceljevo kočevsko zvezo, da opozori vlado, kateri se tudi v tej stvari silno mudi, na nevarnosti, ki prete Sloveniji in morju. Medtem se je pa tudi po prizadevanju neumorne Pucelja sklical manifestacijski shod

v Novem mestu, in glej, šlo je končno vse po enem tiru. Na železniškem mitingu v Novem mestu so bile zastopane prav vse naše solidne in poštene meščanske stranke: demokrati, klerikalci, radičevci, radikali, da celo sam magistratni ravnatelj ljubljanski, ki si najbrže kot moder pisatelj in filozof misli svoje o tem in o »prihodnjem tednu«. O, pa to ni še vse. Na mitingu so bili poleg tega navzoči kar štiri ministri, seveda vsi na razpoloženju, in sicer Pucelj, Županič, Sušnik (kot strokovnjak), pa Mohorič kot zastopnik dr. Žerjava. Kakor vidite, je Puceljeva železnica za naše politične prilike pravi blagoslov.

Ko sem čital poročila o tej veliki manifestaciji, sem se kar čudil, kaj vse zmore trdna volja. Na tej volji so si že polomile rebra vse politične stranke v Sloveniji, razven Puceljeve. Za zvezo z morjem sem seveda kot pošten Tržačan tudi jaz, toda Pucelj me ni povabil, da bi tam složno zapeli lepe pesmice, zato moram tukaj povedati svoje mnenje. Zveza z morjem je lepa reč, toda za zvezo z morjem so na eni strani slovenski ministri na razpoloženju, politične stranke, Dolenjci, pa jaz, ki pa nimam dosti denarja; na drugi strani so pa knez Auersperg, Kajfež in Trboveljska premogokopna družba, ki se lahko kepajo z milijoni med seboj in pa, teh ne smemo pozabiti, Kočevarji so tudi na njih strani. To sta po mojem mnenju dve enotni fronti, ena, ki ima dosti denarja in ena, ki ima dosti lepih besed in veliko dosledne doslednosti. Če bi bili ministri pri nas pravi idealisti, potem bi nedvomno zmagala fronta, ki ima vsaj navidez vse meščanske stranke in mene za seboj, toda ministri so navadno realisti in materialisti, zaradi tega se bojim, da zmaga v tem boju končno le tista železniška fronta, ki se lahko z milijoni kepa. Velikokrat sem že preklel grdi materializem, ali kaj, ko moje preklinjanje nič ne pomaga; nasprotno se zgodi: vsi tisti, ki sem jih smatral za idealiste, se zasujejo kakor petelin na strehi za vetrom. Bojim se, da bo zopet zmagala materialistična fronta.

Sicer pa, glavno je, da se začne železnica graditi prihodnji teden.

Brik—Brak.

Moskva v znamenju gospodarske povzdige.

I. Finance.

Državljanska vojna je prizadejala posebno težke rane Moskvi, ki je bila koncem državljanske vojne popolnoma izčrpana in obubožana.

Še l. 1921. je bila v Moskvi huda kriza. Pruimanjkovalo je kuriva in prometna sredstva so bila popolnoma obrabljena. »Nova ekonomska politika«, ki ji Rusi skrajšano navadno pravijo *Nep*, je kmalu pokazala ugodne rezultate v stari ruski prestolici.

L. 1923. je poteklo v znamenju stalnega zdravljenja na vseh poljih gospodarskega življenja. Nujen predpogoj vsakega gospodarskega procvita — stabilna valuta — je nastopila koncem l. 1924.

Ozdravljenje financ se je pokazalo v prvi vrsti v proračunu moskovske občine. Proračun za l. 1926 znaša 200 milijonov rubljev (1 rubelj je okrog 30 Din), dočim je znašal za l. 1924/25 162 milijonov rubljev. Položaj mestnih delavcev in nameščencev se je s tem znatno zboljšal. V novem proračunu so namenjene precejšnje vsote za: zgradbo delavskih stanovanj (4 milijone r.), za zboljšanje cest (1 milijon), za zgradbo cest (3 milijone), za podporo industrije (3 milijone), za pobijanje beračenja, otroške bede in prostitucije (2 milijona), za javna dela (2 milijona) itd.

II. Industrija in trgovina.

Povzdiga gospodarstva se zrcali zlasti v industriji moskovske gubernije. Industrija je tu že skoro vsa v državni posesti.

92,5% delavcev je zaposlenih v državnih obratih. Število vseh zaposlenih industrijskih delavcev je poskočilo v moskovski guberniji v l. 1925. za 50.000. Produkcija leta 1925. znaša 75% vrednosti pred vojno producirane industrijskega blaga.

Obnova fiksnega kapitala je ena glavnih nalog v sedanjem momentu. Moskovski narodno-gospodarski svet je predvsem zboljšati produkcijski aparat tekstilne in kovinske industrije in zgraditi nekaj novih tovarn.

Tudi trgovina se v Moskvi hitro oživlja. To se vidi jasno iz stanja prometa. Leta 1923/24 je znašala trgovski promet 1 milijon 723.000 rubljev, l. 1924/25 pa že 4.700.000 rubljev. Zlasti napredujejo moskovske konsumne zadruge.

III. Izobrazba in higijena.

Moskovski svet se je trudil predvsem, da zmanjša analfabetizem (nepismenost). In v tem je žel lepe uspehe. L. 1923. je bilo v celni moskovski guberniji še 120.000 analfabetov, l. 1925. pa samo še okrog 50.000. Preračunano je, da bo l. 1927. analfabetizem že popolnoma odpravljen.

Število šolskih obiskovalcev je lani poskočilo za 30.000 (18%) v primeri z l. 1924. V celni moskovski guberniji je danes 40% več šolskih obiskovalcev kakor pa pred vojno, pod carizmom. V otroških vrtcih je 10.000 otrok, v otroških domovih se jih vzgaja 31.000. Strokovno poljedelsko šolo obiskuje 1500 kmečkih otrok (pred vojno le 400). V 90 obrtnih šolah v Moskvi se po klično izobražuje 17.684 ljudi, v l. 1926. se bo to število zvišalo na 56.265.

Po vaseh se ustanavljajo knjižnice, čitalnice, predvajajo se poučne kinematogra-

fične prireditve, skioptične slike, razširja se radio itd.

Tudi na polju zdravstva se razmere vidno boljšajo. L. 1923. je znašala umrljivost 24,8 od tisoč ljudi, preteklo leto pa le 15 od tisoč. Zlasti se je zmanjšala umrljivost otrok.

IV. Stanovanjska in občinska podjetja.

Najbolj goreče je stanovanjsko vprašanje, ki je zavzelo v Moskvi naravnost katastrofalen značaj. Stanovanjska beda je bila zelo velika že l. 1912. Na glavo enega prebivalca je prišlo tedaj 17,7 kvadratnih saš (1 saša = 2,10 m) pri 1.600.000 prebivalcih. Ko pa je l. 1923. število prebivalcev v Moskvi naraslo na 1.700.000, je padla norma na 13,5 kvadratnih saš, in pri ponovnem narastu prebivalstva v l. 1924. le 11,7 na enega prebivalca. Za zgradbo novih potrebnih stanovanj je treba 96 milijonov rubljev (okrog 300 milj. Din). V proračunu pa je bilo mogoče dati za ureditev stanovanjskega vprašanja le 52 milj. rubljev. Vendar je razvidno, da se bo s tem znatno omilila stanovanjska beda.

Elektrifikacija delavskih predmestij napreduje. Pridno se elektrificira tudi vasi in najbolj oddaljene kmečke hiše dobivajo »Ljeningovo lampo«, kakor imenujemo ruski kmetje električno luč.

Povzdigo mestnih podjetij (tramvaja, vodovoda, plinarni itd.) vidimo najbolj iz tega, da se je njihov proračun v zadnjih treh letih za štirikrat zvišal. Zgradilo se je nove tramvajske proge v delavska predmestja v dolžini 190 km. V obratu je deset avtobusnih linij. Izgotovljen je načrt za zgradbo podzemne železnice.

Dolžina vodovodnih cevi je znašala pred vojno l. 1913. 537,3 km, v l. 1924/25 pa 677,1 km. Mreža kanalizacije je bila l. 1913. 445,6 km dolga, v letu 1924/25 pa 568,4 km.

Za razširjenje mestnih klavnic je namenjenih v novem proračunu 10 milijonov rubljev. V preteklem letu se je uredilo tudi nekaj novih parkov v obsegu 9 ha.

Tako vidimo na vseh poljih moskovskega gospodarskega življenja stalen napredek in procvit. To so zelo ugodne perspektive za trajno povzdigo socialističnega gospodarskega načina v Rusiji.

Po svetu.

Koliko je stala vojna? Socialistični poslanec Viktor L. Berger je v parlamentu Združenih držav Sev. Amerike ponazoril celotne stroške vojne, ki jih ceni na 400 milijard dolarjev, na sledeči način: »S to vsoto bi mogli zgraditi hišo, vredno 2500 dolarjev in to hišo opremiti z opremo za 1000 dolarjev in jo postaviti na pet akrov zemlje, od česar bi vsak akter stal 100 dolarjev, in vse to bi mi lahko dali vsaki rodbini Združenih držav, Kanade, Avstralije, Anglije, Walesa, Irske, Škotske, Francije, Belgije, Nemčije in Rusije. Ko bi se vse to zgodilo, bi nam ostalo še dovolj denarja, da bi lahko darovali vsakemu mestu v omenjenih državah, ki ima nad 30.000 prebivalcev, knjižnico za 5 milijonov dolarjev, bolnišnico za 5 milijonov dolarjev in univerzo za 10 milijonov dolarjev. In iz prebitka bi mogli položiti po 5 odst. še toliko denarja na stran, da bi za vso prihodnost lahko vsakemu učitelju teh 125.000 učiteljev in vsaki strežnici od teh 125.000 strežnic (ki bi bili nastavljeni v bolnicah, univerzah in knjižnicah) dajali plačo 1000 dolarjev. In ko bi se vse to storilo, bi nam še toliko ostalo, da bi mogli kupiti Francijo in Belgijo z vsem, kar posedujeta.«

Dezertjerji. V Franciji so tičeli. Naš zeleni kader ni nič napram njim. Dočim si naši ujetniki žele iz Rusije in drugod domov, ravnaajo Francozi to bolj komodno. Sele sedaj so se jeli oglašati, a oblasti morajo na žalost ugotovljati, da so to povečini sami dezertjerji, ki pa seveda miso ubežati radi ljubezni do trpečega človeštva ali odpora proti vojni kot socialnemu zlu, temveč le radi ljubezni do lastnih oseb, sorodniki so jim pa med tem čuvali imetje. — Še lepša pa je ta, da so znali take begunce svoji skrivati po deset let doma, kakor nam izpričuje slučaj, ki se je zgodil te dni v Amiensu. Neki begunec si je dal vklesati svoje ime v mramorno spominsko ploščo, kot da je padel nekje pri Verdunu, medtem pa je do danes doma vodil skrivaj vse posle. Sedaj so ga vendar orožniki uhapsili.

Naglo poročanje. V Ameriki je umrl g. Swanson. Dnevnik »Connecticut Adler« je to

takoj javil svojim čitateljem. Kmalu pa se je izkazalo, da je list »umrlega možaka zamenjal z nekim drugim. Kako si je pomagal iz smole? Že v naslednji številki se je pohvalil: »Mi smo prvi, ki smo javili smrt g. Swansona in tudi prvi, ki poročamo, da je to pomota in da g. Swanson še živi in bo še dolgo živel.« Prav po ameriško!

Ribe, ki lahko utonejo. Čudno se glasi ta nadpis, riba je vendar doma v vodi in diha s škrgami, s katerimi srka zrak neposredno iz vode. In vendar je tako, da ribe lahko utonejo. V to vrsto rib spadajo takozvane labirintne ribe, ki morajo dihati atmosferični zrak. V ta namen imajo poseben organ, imenovan labirintna votlina, ki se nahaja na obeh straneh škrg. Dolgo časa prirodznanci niso vedeli, čemu služi ta organ, sedaj so si na jasnem, da je labirintum ribam to, kar ljudem in vretenčarjem sploh pljuča. Ako se taka riba ne dvigne nad gladino vode, da se navžije zraka, mora v istini utoniti. Najbolj znana izmed teh rib je takozvana paradižnica, v znanstvenem svetu nazivana makropod, ki jo radi njene bizarne zunanosti goje vsi naši akvariji.

Dostojevskij kot šaljivec.

Veliki ruski romanopisec ni bil le velik mislec, temveč tudi šegav zbadljivec. Ko se je pojavilo v Rusiji gibanje za žensko emancipacijo, je zložil Dostojevski duhovito, z žgočim sarkazmom prepreno pesem z naslovom »Politični pregled«, v kateri v dvogovoru nastopata mlada emancipiranka in zastarelo misleč častnik. Pesem je predolga, da bi jo podali v prevodu. Omenjamo le, da poudarja častnik, kako hoče rešiti Rusijo, a ženska, kako se hoče otesti predskov: ona hoče imeti iste pravice kot moški.

Pesem so našli na čuden način šele za boljševiške revolucije. Tačas je dospela v Moskvo vest, da je bil vdovi Dostojevskega, Ani Grigorjevni, ukraden zabož z rokopisi velikega pisatelja. Ker je zavladalo za te rokopise v javnosti veliko zanimanje, se je zglasil brezimni tat, ki pa je za izročitev zaboja sovjetski vladi zahteval dvanajst milijonov rubljev. Oblasti so skušale zlikovca izslediti, a brez uspeha. Šele dolgo zatem se je sinu Dostojevskega, Fjodoru Fjodoroviču, posrečilo najti del teh rokopisov, med katerimi se je nahajala tudi omenjena pesem, ki je bila nato takoj prevedena v vse evropske jezike.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Sobota, 16. jan.: »Henrik IV.«, E, nedelja, 17. jan.: Ob 15. »Vdoma Rošinka«: ljudska predstava po znanih cenah izv.; ob 20. »Henrik IV.«, izv.,

ponedeljek, 18. jan.: »Profesor Storieine«, B.

Opera:

Nedelja, 17. jan.: Ob 15. »Aida«. Gostujeta M. Zaludova in Zdenko Knittl. Znižane cene. Izv.

K sedemdesetletnici rojstva Antona Aškerc.

Največji slovenski epik in ena najmarkantnejša osebnost v pesništvu sploh bi sedaj slavil sedemdesetletnico svojega rojstva, da ga ni ugrabila neizprosna smrt. Njegovemu spominu je zlasti naše delovno ljudstvo posvetilo vsekakor premalo pozornosti: Zakaj Aškerc je bil poleg Cankarja in nekaterih mlajših naš največjih in najizrazitejših socialnih pesnikov: glasnik človečanstva.

V dobi po absolutni vladi »očeta slovenskega naroda« dr. Bleiweisa in po okoreli poeziji Koseskega, sta pod estetičnim vodstvom Stritarja, Levstika, Levca in drugih nastopila kot pesnika dva mlada talenta: nežni lirik in človekoljub Gregorčič ter kreпки epik in socialni revolucionar Aškerc. Vpliv obeh je bil našemu slovstvu mero-dajen za razvoj naše kasnejše vezane besede.

Aškerc je nastopil umetniško pot že zgodaj pod psevdonimom Gorazd, ki ga je obdržal precej časa. Spočetka je vse kazalo, da se razvije iz njega lirika, a kmalu je našel pravo smer svojega ustvarjanja in postal epik, ki bi delal čast vsakemu narodu. To so takoj spoznali Rusi, Švedi in Nemci, ki so jei kmalu prevajali njegove klene pesmi v svojo materinščino.

Kot epik je Aškerc nastopil proti svetobolju, ki ga je od Stritarja našel tudi Gregorčič. Prva pesem »Trije pootniki«, ki jo

je izdal koncem l. 1880. v „Zvonu“ je že obrnila nase pozornost urednikov. „Madono“ se je izkazal izrazitega epika, z „Anko“ se je pa popolnoma uveljavil v pesniškem svetu in ostalo mu je v rokah žezlo prvega epika.

Motivi njegovim pesnitvam so zelo pestri: socialni, človečanski, filozofski itd., kasneje žal politični, ki pa so kvarno vplivali nanj kot pesnika. Ravno radi filozofije, koje študij ga je dovedel do panteističnega svetovnega naziranja, ga je spravil v spor s klerikalizmom. Kot značajan človek je odložil duhovniško suknjo in nastopil odločen ter odkrit boj s klerom. Pri tem je nastopal ostro in ni preveč izbiral izrazov.

Aškerc je bil kot pesnik silno plodovit. Poleg pesništva se je bavil tudi z dramitiko poljudnim znanstvom ter napisal več razprav v protestantski dobi, ki ijo je predvsem študiral. Prva njegova pesniška zbirka z naslovom „Balade in romane“ je izšla že l. 1890. Nato so se pa vrstile skoro vsako leto „Lirske in epske poezije“, „Nove poezije“, „Zlatorog“, „Četrtri zbornik poezij“, „Primož Trubar“, „Mučeniki“, „Junaki“, „Jadranski biseri“, „Akropolis in piramide“, „Peti zbornik pesnitev“, „Poslednji Celjan“ in „Atila v Emoni“. Razen tega je napisal „Tri dramatične študije“, nekaj potopisov in uredil „Rusko antologijo“. V prvih zbirkah je blestela vsa njegova pesniška sila, ki pa je jela v zadnjih temneti.

Aškerc je bil rojen v Globokem pri Rimskih Toplicah. Sorodniki so ga poslali na gimnazijo v Celje. Ko je maturiral, je vstopil v mariborsko semenišče, nato kaplanoval v Podsredi, Šmarju, Juršincih, Vitanju, Rimskih Toplicah, Mozirju in Skalah pri Velenju.

Ko se je odpovedal duhovniškemu stranu, je dobil mesto arhivarja na ljubljanskem magistratu. Dne 10. junija 1912 ga je zadela kap in konec je bilo njegovega ustvarjalnega in borbenega življenja.

Aškerc je bil cel mož. Naj služi v vzgled slovenskemu proletariatu!

Zveza gospodarskih zadrug za Jugoslavijo. Spisal R. Golouh. — Kot 13. zvezek Zadrugne knjižnice je izšla brošura, ki podaja zgodovino postanka in razvoja Zveze gospodarskih zadrug, ki je bila ustanovljena po prevratu kot revizijsko društvo za delavske in kmetijske zadruge po vzoru podobnih Zvez v inozemstvu. Revizijska zveza ima v glavnem poučevati, kontrolirati, vzgajati zadruge in je zato umestna navadna društvena oblika. V Jugoslaviji pa je finančno ministristvo mnenja, da se more dati razne olajšave pri taksah, pri poštnini itd. le onim zvezam, ki so zadruge v zmislu zadrugnega zakona. Zato se je lani Zveza gospodarskih zadrug izpremenila v zadrugo. — Iz pričujoče brošure se razvidi tudi stanje v Zvezi gospodarskih zadrug včlanjenih zadrug, ki so imele v l. 1924 — 22.937 članov. Danes šteje Zveza gospodarskih zadrug že 37 zadrug in okrog 25.000 članov. Cena brošure Din 2.

Delavski žepni koledar za l. 1926, ki ga je izdala in založila Strokovna komisija za Slovenijo (Obl. odbor ZDSZJ za Slovenijo) v Ljubljani in tiskala „Ljudska tiskarna“ v Mariboru, je našel radi zanimive vsebine obilo odziva v naši javnosti. Delavstvo ga z vzhodom kupuje. Stane Din 12.— Opozorjamo na lepe članke s. Golouha, govoreče o svetovni vojni, njenih stroških in njenih strašnih posledicah, dalje o stanovanjskem zakonu, ki je skoro docela omejil stanovanjsko zaščito, o jubileju tridesetletnice „Osrednjega društva lesnih delavcev“, ki omenja njegove veterane Golarja, Ježka in Gabrška (priobčene so tudi slike), o usodnih dogodkih v Trbovljah, predvsem pa o socialnem prvoboritelju na umetniškem polju in glasniku našega trpečega ljudstva, Ivanu Cankarju. Opozorjamo na pretresljive slike iz svetovne vojne, izborna urejeni koledarski del in na lično znanje obliko. Koledar obsega poleg papirja za razne beležke 128 vrst, Papir je v primeri z drugimi koledarji dober.

Seznam srbo-hrvatskih znanstvenih del. Zagreška založba St. Kugli je te dni izdala seznam celokupnega domačega znanstvenega slovstva, ki ga je znanstvena javnost že davno pogrešala. Knjiga, broječa 125 strani, v malem formatu, našteva po strokah vsa znanstvena dela iz jezikoslovja, modroslovja, bogoslovja, matematike, zdravstva, zgodovine in zemljepisja, pravoslovja, tehnike, trgovstva in obrti, sporta itd. Seznam se dobiva v prodajalni založbe (Zagreb, Ilica 30) na zahtevo brezplačno.

„Društvo hrvatskih srednješolskih profesorjev v Zagrebu“ je izdalo dve zanimivi

knjigi „Junačke narodne pjesme, hrvatske i srpske“, ki jih je zbral dr. Mil. Strašek in „Hrvatski pripovedači izpod peresa dr. Milana Ogrizovića. Prva knjiga nam kaže razvoj narodne pesmi od 14. do 19. stoletja, druga pa izčrpno poroča o hrvatskih pripovednikih polpreteklega in sedanjega časa. Knjiga je precej obsežna in je izšla že v četrtri izdaji.

»Zenski list«, glasilo slovenskih proletark izhaja že tretje leto v Ljubljani in vzbuja s svojo bogato in mnogostrano vsebino splošno zanimanje med delavskimi krogi. List orje ledino na polju organizacije naših žen in deklet, zato ga vsakomur toplo priporočamo.

Brez naslova.

Državotvornost in krščanstvo. Narodni socializem je ona politična sila, ki naj zajezi razvoj in zmago rdeče internacionale. Ker je pa to zelo težek posel in se s samim zakonom o zaščiti države, za katerega so glasovali tudi narodni socialisti, ne da doseči, zato je razumljivo, da brez demokratske stranke in demokratskih podjetniških organizacij ni mogoče zmagati. Zato štrajkbreherji, podjetniki, mojstri in priganjači na plan za zmago »narodnega socializma«, na plan, da bo Delavska zbornica od podjetnikov in drugih takih »narodnih socialistov! Krščanski soc. je pa ona mračna politična sila, ki naj pogoltne rdeče internacionaliste moskovske, londonske in vsakojake druge baže. In da bodo Pollak in drugi taki »krščanski socialisti« veseli in zadovoljni, zato vsi katoličani na plan za zmago »krščanskega socializma«, na plan za čedni denar brezverskega delavstva v Del. zbornici! Saj ne bo brez odpustkov!

Škofovsko pismo in »Slovenec«. Zelo neprijetna je bila »Slovenec« zadnja notica v našem dnevniku o pastirskem pismu dunajskega kardinala dr. Pifflla. Da opraviči svojo gnusno gonjo proti našemu delavstvu, prinaša še en odlomek iz tega bogovskega pastirskega pisma, ki ga dobesedno citiramo: »Podjetniki imajo dolžnost svoje imetje uporabljati v blagor človeške družbe in z njim ustvarjati vedno nove možnosti dela in zaslužka, ker imajo vsi ljudje, ki morejo delati, dolžnost in pravico do dela.« — »Slovenec« svetujemo, naj ta izrek izreže in pošlje škofu Jegliču, industrijalca Pollaku, vsem župnikom in dekanom, ki sede na bogatih cerkvenih posestvih in vsem ostalim podjetnikom, ki se zbirajo okoli SLS s priporočilom, da vestno izpolnijo ta nauk svojih cerkvenih magnatov. Nato naj nas pa »informira« o uspehih.

Vzemite na znanje. Kot glavni urednik »Delavske Politike« sem za vsebino in smer lista odgovoren ednole Centralnemu delavskemu svetu, odnosno njegovim organizacijam. »Delavska Politika« ni niti najmanj glasilo posameznikov, ona je glasilo v Centralnem del. svetu združenih organizacij. Posamezniki niso uplivali, ne uplivajo in ne bodo uplivali na vsebino in pisavo »Delavske Politike« dokler bom jaz njen glavni urednik, in, upam, tudi ne poslej. Skrajna neokusnost in neresničnost je, če se piše in govori o varuhih in o uplivih posameznikov na to skupno glasilo vseh razredno zavednih delavcev brez razlike. Centralni del. svet je pokrenil ta list in zbral najnujnejša sredstva za njegovo izdajanje. Centralnemu del. svetu sem odgovoren in pokoren v tem, od moje strani poslednjem poizkusu zblizanja in zedinjenja vsega razredno zavednega, v zmago socializma iskreno verujočega slovenskega in jugoslovanskega delavstva.

To naj vzamejo pošteno na znanje tisti, ki se jih tiče. Golouh.

Za poslansko imuniteto se skriva neki klerikalni veljak, da more nemo teno pisati v »Slovenec« o sleparijah, ki jih baje vršijo pri volitvah v Del. zbornico ti nebolgljeni in nadležni socialisti. Ne navaja konkretnih slučajev, le sumniči in natoleuje. Ni nam treba slepariti, ni nam treba lagati, ni nam treba podlosti in demagogije, da zmagamo pri teh volitvah! Naš proletarijat ve, kaj mu je storiti in zato bo zmagal. Takih sredstev se lahko poslužujete klerikalci višje in nižje poslanske in neposlanske baže. Mi ne!

Dnevne novice.

Informacijske pisarne za Del. zbornico v Ljubljani.

V nedeljo 17. t. m. poslujejo v Ljubljani od 8 do 12 in od 3 do 8 ure zvečer naslednje informacijske pisarne Združene delavske strokovne Zveze Jugoslavije:

1. Hotel »Loyd« (stekleni salon) Sv. Petra cesta.
2. Gostilna Zlatorog, Gosposka ulica.
3. Kavarna Vospersnik, Stari trg.
4. Kavarna Leon, Kolodvorska ulica.
5. Strokovna komisija, Selenburgova ulica 6/II.
6. Delavski dom, Marksov trg.
7. Zdrušni dom Šiška, Ziberto-va ulica.
8. Zdrušni dom Vič.
9. Gostilna Jemc na Bregu.
10. Gostilna Krušič, Zelena jama.

Vsi volilci iz male obrti naj se zglasijo v eni teh pisaren.

Strokovno organizirani sodrugi iz velike in male obrti so dolžni zglasiti se že dopoldne v oni izmed pisaren, ki je najbližja njihovemu stanovanju.

UDR.

Vsi člani in članice ljubljanske edinice UDR se imajo zanesljivo zglasiti v nedeljo dopoldne ob 10. uri v steklenem salonu hotela Loyd na Sv. Petra cesti. — Zanesljivo in točno!

Predsednik UDR.

Delavska akademija. Dne 14. t. m. je ob 7. zvečer v »Mestnem domu« predaval naš dr. H. Tuma, »O organizaciji delavske izobrazbe«. Takoj v začetku je ovrgel mnenje nekaterih proletarskih nasprotnikov, da stremi delavstvo za ustvaritvijo svojevrstne kulture. Kultura je splošna spojitev materialne civilizacije in duševnega sveta, nikdar pa ne eno in ne drugo posebej. To so spoznali že stari Grki, ki so palagali veliko važnost na gojitve golega telesa. Vedeli so, da more človek imeti zdrave možgane le v zdravem telesu. Krščanstvo je to načelo ovrglo, na podlagi katekizma pa je zrastle nova kultura, bolehná že v svojem bistvu. Njeni voditelji so bili le visoki krogi in ti so danes v svoji notranjosti okuženi in propali. Zato propada tudi zapadna kultura; filozofi kot Tolstoj in Spengler pa so napovedali porajanje nove vzhodne kulture.

Današnja kultura je zgrajena na laži, nje šolska in spolna vzgoja je temeljito zgrešena. Nova proletarska kultura, ki bo zrastle na razvalinah stare, mora odstraniti tudi vse njene hibe, iz grške in sedanje kulture naj prevzame le, kar je dobrega in naj je bodo deležni vsi, ne samo gotovi privilegirani krogi. Pri zanimivem predavanju je bilo navzočih kakih 120 delavcev in delavk, poleg vladnega zastopnika. S. dr. Tuma je na koncu žel burno odobravanje. — V četrtek 21. t. m. se bo vršil v »Mestnem domu« recitacijski večer z obširnimi vzporedom iz domače in svetovne poezije. Pozivljamo vse delavstvo in mladino, da se večera gotovo udeleži.

Tudi za osnovne šole nam obetajo nov zakon. Po vzgledu srednješolskih profesorjev so se zganih tudi merodajni činitelji za ljudsko šolstvo. Da se ustvari nov, sedanjim razmeram odgovarjajoč zakon, se sešane v ministristvo prosvete, čim se prosvetni minister vrne v Belgrad, širša konferenca prosvetnih referentov in ministrskih funkcionarjev v prosvetnem ministristvu. Potreba primerne šolskega zakona za osnovno izobrazbo je pereča.

Za društva in ustanove. Ministristvo financ, generalna direkcija neposrednih davkov je odredilo, da morajo vsa društva in ustanove, ki so po točki 5. člena zakona o taksah oproščena plačila taks, nabaviti štampliko z besedilom: »Oproščeno samo od plačila takse iz tar. post. 1 z odlokom gospoda ministra financ z dne... štev... in da morajo na vsako vlogo, pritisniti to štampliko in jo izpolniti z datumom in številko oprostitelnega odloka. Vloge kakoršne koli vrste, ki ne bodo po predpisih taksirane ali opremljene z navedeno štampliko, se ne bodo upoštevali. Vse druge takse, za kater ne velja oprostitev, je treba seveda plačati.

Drzen vlomilec in ropar je Blažič Ivan, vulgo »Vani« iz Srednje Bistrice, okraj Dol. Lendava; izdaja se pod imenom Belovič Ivan. Oborožen je z vojaško puško in samokresom, tip Čarugovega posnemalca, in rad se oblači tudi v žensko obleko. Zadnjič je vlomil pri družini Muraj pri sv. Juriju, okraj Čakovce, odnesel večjo množino posteljnega perila, ženske obleke in perila, moške obleke, pregrinjale, čevlje, zlato žepno uro z monogramom R. M., zlat pepelnik, srebrno cigaretno dozo z monogramom R. M., fromer-pišto in raznih drobarij v skupni vrednosti 65.320 Din. Zasledujejo ga že dolgo tudi radi umora nekega žandarmerijskega narednika. Toda vsi dosedanjí izsledovalni poizkusi so bili neuspešni. Je pač prefriganec!

Nepošten hlapec. Hlapec K. Alojzij je bil dalj časa zaposlen pri gospodarju Pečarju in bil ves čas priden in pošten. Po novem letu ga je kar nenedoma zmanjkalo, ne da bi odpovedal službo, niti da bi vzel delavsko knjižico. Šele po odhodu hlapca je gospodar opazil, da mu je vzel dve konjski odeji, vredni 700 Din. Zred novim letom je peljal voz peska na Mirje in potrdilo predložil gospodarju. Včeraj je pa hotel gospodar prejeti na potrdilo tudi plačilo, pa so mu povedali, da je kasiral že hlapec. Gospodar je oškodovan za približno vsoto 1000 Din.

Tatinska manija se širi čezdalje bolj. Kradejo v velikem in v malem in v tatvini tudi ne zbirajo dosti; kakor so že prilike in kakršna je že podjetnost tatu. V podstrešje v Trnovskem pristanu št. 22 v hiši Kržeta, se je ponoči splazil neznan tat in odnesel hlapcu Urankar Ivanu, ki je še s tremi domačimi hlapci spal v podstrešju, suknjič, vreden 500 Din. V suknjiču je bilo nekaj drobiža, vojaški dokumenti in listek bolniške blagajne, vse na njegovo ime. Tat je moral dobro poznati prostor in razmere. Čisto neopazeno in neslišno se je vtihotapil skozi vrata podstrešja, po izvršeni tatvini pa vrata pustil odprta.

Policijska kronika z dne 15. januarja. Izvedene so bile sledeče aretacije: 1 radi nedostojnega vedenja, 1 radi telesne poškodbe, 1 radi beračenja, ter vložene sledeče ovadbe: 2 radi tatvine, 1 radi poverbe, 1 radi nedostojnega vedenja, 1 radi prepovedane nošnje orožja, 1 radi plakatiranja, 1 radi prekoračenja kinematografskih predpisov, 1 radi pribega psa, 3 radi prekoračenja cestno policijskega reda, 2 radi prekoračenja policijske ure, 1 radi prekoračenja predpisov o zapiranju trgovin.

Širite »Del. Politiko«!

Sodišče.

Čast je iskal. Inženir Gustinčič, ki zastopa v besedah neko najstrašnejšo »revolucionarno« linijo, je tožil pri meščanskem sodišču s. Sedeja, češ, da se je ta izkazal o njem, da je policijski agent. S. Sedej je pri prvi razpravi izjavil, da tega ni rekel. Gustinčičev zagovornik je zahteval, da Sedej izjavi, da kaj takega g. Gustinčiču tudi ne more očitati. S. Sedej na to ni pristal, rekoč, da ne ve, s čim se bavi g. inženir v prostem času. Pri drugi razpravi so nastopile priče s. Sedeja: s. Štukelj, tiskarnar Pavliček in s. Makuc. Ti so izpovedali, da s. Sedej ni izpregovoril inkriminirane obdolžitve, pač pa da je rekel: Kdor hoče potom meščanskega sodišča ustaviti delavski list, je agent buržuazije. (»Sodrugi« iz Gustinčičeve grupe so namreč novembra meseca poslali na državno pravdnistvo dopis, s katerim so zahtevali, naj se ustavi izhajanje »Delavsko kmečkoga lista«, ki ga je tedaj urejeval s. Sedej.) Nato je sodišče s. Sedeja oprostilo.

Šport.

Delavski nogomet. Delavski nogometni klubi v naši državi se v zadnjem času živahneje gibajo.

Tako se je vršil ob Novem letu v Zagrebu delavski nogometni turnir, na katerem so sodelovali naslednji delavski klubi: »Grafika«, »Amaterji«, »Slo-

ga« in »Pekarji«. Kot zmagovalci so izšli »Grafiki« s temile izidi: Grafika—Pekarji 2:0; Grafika—Amaterji 3:2; Amaterji—Sloga 3:0; Pekarji—Sloga 4:1.

Eden najagilnejših delavskih klubov, splitski »Borac«, je gostoval dne 7. t. m. v Beogradu. Od Beograjskega športnega kluba je bil poražen z 10:1, medtem ko je zmagal nad Beograjskim delavskim klubom z 8:5.

Litija.

Volitve v Delavsko zbornico zanimajo tudi tukajšnje delavce prav živo. Vmešavajo se pa v stvar še nekateri gospodje, ki jih »Delavska zbornica« prav nič ne briga. V četrtek 7. t. m. je v Šmartnem pri Litiji neki Martin, kateri niti volilne pravice nima, sklical sestanek šmarnskega delavstva in povabil na istega znanega Luketa iz predilnice. Ob 6. zvečer se je zbralo v gostilni pri »Mačku« nabito polno šmarnskega delavstva, kateremu pa »tovariš« Luka ni nudi nobenega refereta. Nato je povzel besedo s. Kopač, kateremu je delavstvo navdušeno pritrjevalo ter od prvega do zadnjega pokazalo, da hoče vse v boj pri volitvah za Delavsko zbornico. Pojavljala sta se tudi v predilnici dva junaka, ki lovita na vse načine delavske glasove, tako, da se delavstvo že boji, da si bosta od samega pretegnjenja, pretegnila kako žilo, njima načelujejo tudi vaški velikaši in pomagajo razni skromnejši pajdaši. Vprašamo, ali so ljudje zato nastavljeni, da pomagajo prepisovati imenike za Delavsko zbornico? Kaj misli občinski odbor? Vsi ti ljudje pa bodo dobili primeren odgovor na dan volitev, ker naše delavstvo že samo dobro ve, da spada Del. zbornica v delavske roke, ve zato, zakaj ne sme glasovati za listo gori omenjenih gospodov. Naše delavstvo bo glasovalo za listo »Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije«. Delavci in delavke, v nedeljo, 17. t. m. ob 10. dopoldne se bo vršil velik shod v restavraciji pri pošti, pridite polnoštevilno!

Trbovlje.

V nedeljo, 17. januarja, ob 9. dopoldne se bo vršil v gostilni Pravdič predavanje za vojne invalide, vdove in sirote o novem invalidskem zakonu. Pojasnilo se bo zakon ter navodila za prijavljanje sodišču v svrhu pokojninske prevedbe po novem zakonu.

Kaj pravijo ljudje.

Zetar: »Kaj praviš Ti Savar, kaj neki ima tisti človek v tistem velikem »prtošlu«, ki ga vedno nosi pod pazduho?«

Savar: »Jaz mislim, da je novinar, in da pobira v tisti »prtoši« trboveljske novice.«

Zetar: »Je že res, da je novinar, ampak v tistem »prtošlu« ima nekakšne velike naočnike, s katerimi vidi vsako stvar trikrat večjo kakor je pa v resnici.«

Savar: »To pa že ni res; trboveljske novice pobira, pa je!«

Zetar: No dobro, pa naj bo po tvojem. Ali vprašam Te, ali si bral »Jutro« od 9. januarja? No, in kaj piše v trboveljskih novicah?«

Savar: »Čakaj: Čakaj, da se spomnim. Ah! Že vem. Tam piše, da je trboveljska »Svoboda« kolportaža »Delavske Politike«.

Zetar: »No, in kaj rečeš na to, ali je res, ali ni?«

Savar: »Pr moj..... to pa ni res.«

Zetar: Ravno zato sem preje rekel, da ima take naočnike, skozi katere vidi vsako stvar večjo kakor je. Seveda samo delavske stvari, stvari, ki se pa godijo v njegovi stranki in krogih, te pa vidi manjše in manjše.

To so očala, kaj? Jaz pa mislim, če se en sam član »Svobode« prostovoljno javi za kolporterja, s tem še ni rečeno, da je cela »Svoboda« kolportaža. Pa ti ta čudni špeglar piše, da je cela »Svoboda« »Trafika Delavske Politike.« Al' bi ga? Vidiš, pa se mi zdi, da ga njegove čudovite špegle le varajo. Zamenjal je naše organizacije z demokratskimi. Ker je v njegovi stranki navada, da je en sam človek cela stranka, zato misli, da je tudi pri nas en sam član cela »Svoboda«.

Vidiš, Savar, tako kunšne špegle ima, pa vseno vidi narobe. In ž njim vred tisti, ki mu verjamejo. No, nič hudega. Mi Zetarji in Savarji smo vseno zadovoljni s to kolportažo. Če so tudi Vardarji, Kosovarji, Šumadinarji in Ekstrarji, pa ne vemo.

Iz Mežiške doline.

Prevalje. Na zadnji seji občinskega sveta, ki je bila 8. jan., se je zgodilo nekaj, kar ne smem in ne morem zamolčati. Nadučitelj Doberšek, ki se je še nedavno prišteval k »socijalistom« in je tudi zato bil izvoljen na našem programu je na zadnji seji menda pozabil na vse to. Socijalisti smo bili sklenili, da se mora mežnari-

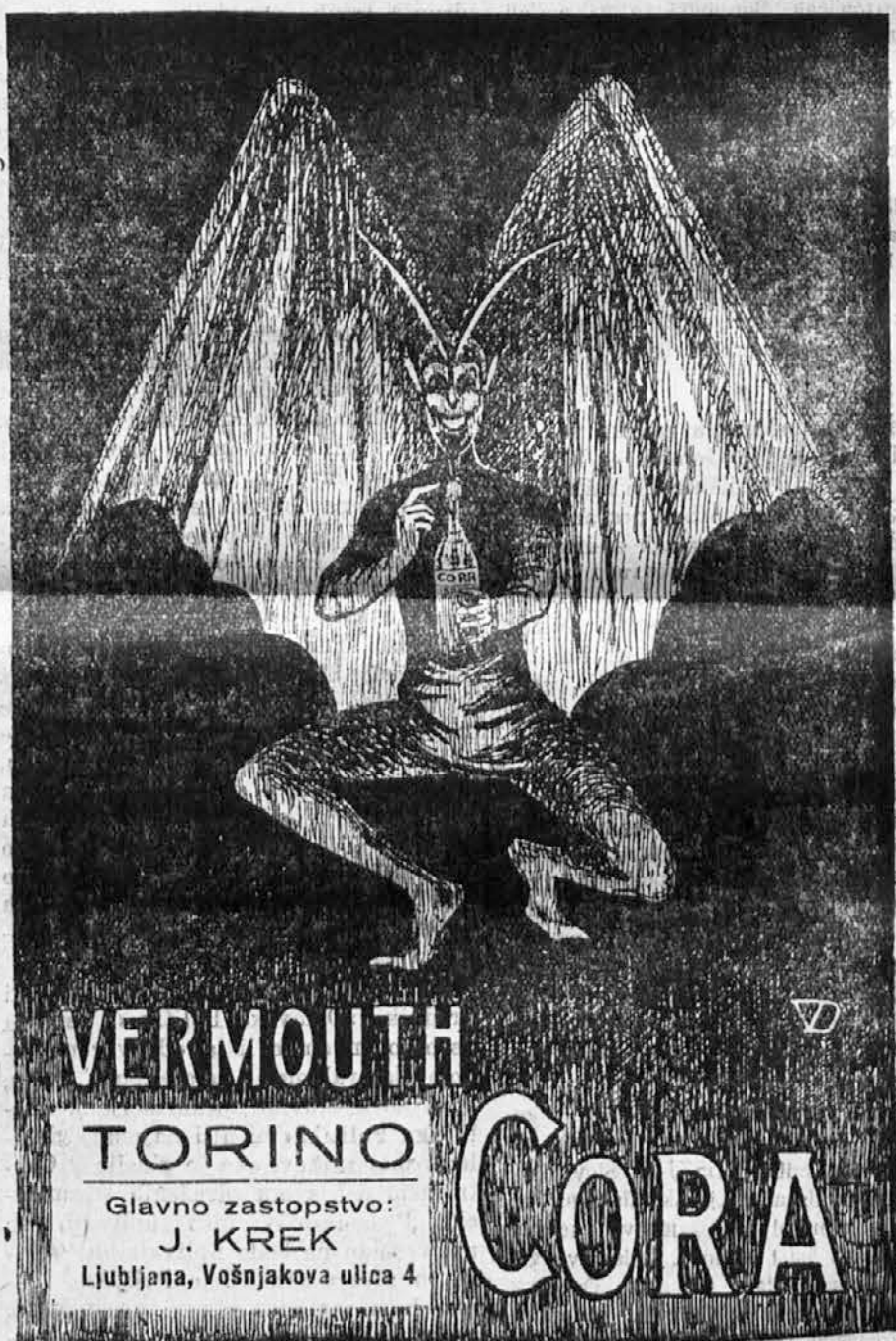
ja preurediti v korist šole, kakor je prav in potrebno, pa je Doberšek glasoval s klerikalei, proti našemu sklepu. To je morda bernotovsko. Doberšek je že dolgo bernotovec — ni pa socijalistično. Pa ravno ti ljudje so delali celega hudiča v našem gibanju, češ, da se morajo sklepi izvajati. Pa so ravno oni, ki se tega ne držijo. Lepa nedoslednost! Kako ste mogli glasovati proti socijalističnemu predlogu, proti nam-sploh? O tem bomo še pisali.

Zagorje ob Savi. Iz »Delavske Politike« razvidimo, da je v Ljubljani izšel zelo podučen Zadrugni koledar za l. 1926. V Trbovljah in Hrastrniku so ga prejeli člani ondodnih konzumnih društev. Ljudje so res polni hvale o lepem koledarju, ki veliko koristnega in zanimivega poroča. Radi bi ga tudi mi dobili, ker bi radi imeli kaj poučnega v roki. — »Delavska Politika« se nam je zelo priljubila. Čudno pa se nam zdi, da so nekateri tako zakrknjeni in nočejo uvideti, da je treba z vso vmeno razširjevati delavski dnevnik. Ali naj bosta »Jutro« ali pa »Slovenec« studenca, iz katerih naj pije delavce vsak dan okrepčilo za dušo in telo? Mar je delavstvo Nemčije, Avstrije, Anglije itd. postalo močno na

podlagi meščanskih listov. Delavci vkup! Delavski dnevnik, delavska zbornica, delavska knjiga in delavska stranka. Oklenimo se vsi »Delavske Politike«.

Velenje. Dne 12. januarja zvečer 1926 se je zopet dogodila nesreča v drž. rudniku Velenje. Rudar Martin Pocajb iz Škal pri Velenju se je težko ponesrečil, zadobil je težke notranje poškodbe. Drugi dan so ga odpeljali v celjsko bolnico. Upati je, da okreva.

Del. izobraževalno društvo »Svoboda« v Velenju otvori v nedeljo, 24. jan. svojo novo urejeno in bogato založeno knjižnico. Obenem se vrši predavanje o temi: »Cilji kulturne organizacije delavstva«. Poroča predavatelj centralnega odbora »Svobode«, iz Ljubljane. Otvoritev in predavanje se bosta vršila pri g. Pleteršniku. Knjižnica bo odprta vsako nedeljo od 9. do 12. dopoldne v tajništvo »Svobode« pri g. Pleteršku v Pesjem. Knjižnične izkaznice so že dospele in jih že lahko vsak dobi vsaki dan v Konzumnem društvu pri s. Hinku Marnu. Izkaznica velja Din 5 in služi obenem kot legitimacija za izposojanje knjig. »Svoboda« je del. izobr. društvo, zato vabimo vse delavstvo, da pridno posega po knjigah in širi kulturno delo. Odbor »Svobode«, Velenje.

**VERMOUTH
TORINO
CORRA**

Glavno zastopstvo:
J. KREK
Ljubljana, Vošnjakova ulica 4

MALI OGLASI.

Službe.

Za Hrastrnik in okolico
iščemo raznašalca za Delavsko Politiko. — Oglasi naj se v Konzumnem društvu rudarjev v Hrastrniku. 70

Za Jesenice in Javornik
iščemo raznašalce za »Delavsko Politiko«. Ponudbe na upravo lista. 69

Za Zagorje

in okolico išče uprava našega lista spretnega raznašalca oz. kolporterja. Oglasiti se je pismeno na upravo »Delavske Politike« v Ljubljani. 23

Razno.

Sodavičarska naprava
se proda. Pisma pod »Sodavičar na upravo lista. 46

Vinograd

z zidnico blizu Litije se proda Pisma pod »Zidnica« na upravo lista. 48

Kupim dobro, pristno belo in rdeče 49

vino

dolenjskih in štajerskih gor. Ponudbe pod »Vino« na upravo »Delavske Politike«.

Pozor delavci Pozor delavci

ŽIMNICE

matrace, posteljne mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divani in tapetniške izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN,

tapetnik

Krekov trg št. 7

poleg Mestnega doma

la. premog
trboveljski in drva

nudim na drobno in debelo po najnižjih cenah 51

Franc Slovša, Ljubljana,
Kolezjska ulica št. 20.

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI

Aleksandrova cesta

je centralni denarni zavod delavskih in kmetskih zadrug Slovenije

Obrestuje naloženi denar zelo ugodno in po dogovoru.
Izvršuje vestno in kulantno vse posle, ki spadajo v bančno stroko. **Izvršuje** nakazila v tuzemstvo in v inozemstvo.

Kupuj in prodaj devize, valute in vrednostne papirje. **Izdaja uverenja** za izvoz blaga. **Prodaja** s ečke državne loterije i. t. d. i. t. d.

Brzjavni naslov: Zadrubanka, Ljubljana. — Telefon št. 367.